

Der er god advokatskik og god forsvarerskik.

Katrine W. Gottlieb & Jakob S. Arrevad

Advokatrådets responsumudvalg giver på begæring af en advokat responsum om bl.a. god advokatskik, og udvalget fik i 2020 forelagt spørgsmålet: ”Må advokaten foretage handlinger, som klienten har frabedt sig, selvom det vil gavne sagen?”¹

Det behandler Advokatrådets Responsumudvalg ud fra de givne oplysninger og fremkommer med følgende beskrivelse af problemstillingen og svar:

”Kort fortalt var A i en fogsags beskikkelse som advokat for en lejer, der tilsyneladende var sindssyg². Under et møde med klienten nævnte advokat A, at det ville være hensigtsmæssigt, såfremt der blev tilvejebragt en lægefaglig udtalelse/lægeerklæring til dokumentation for lejers psykiske diagnose. **Klienten ønskede ikke** at meddele samtykke hertil.

Advokat A orienterede fogedretten om, at klienten ikke ønskede at meddele samtykke til, at der blev indhentet lægefaglig udtalelse/lægeerklæring til dokumentation for en eventuel psykisk diagnose. Fogedretten besluttede herefter bl.a. følgende:

”Det følger af retsplejelovens § 258, stk. 2, at retten ex officio skal afvise en sag, hvis en part mangler myndighed til at råde over sagen.

I lyset heraf pålægges advokat [A] hurtigst muligt at indhente en lægeerklæring el.lign. med henblik på at belyse [...] mentale tilstand.”

Advokat A anmodede responsumudvalget om en udtalelse om, hvorvidt det ville være i overensstemmelse med god advokatskik at indhente en lægeerklæring på baggrund af fogsagets pålæg, uagtet at klientens samtykke hertil ikke forelå.

Af responsumudvalgets udtalelse fremgår det blandt andet:

”Det er responsumudvalgets vurdering, at De ikke i forbindelse med varetagelsen af sagen må foretage handlinger, som Deres klient udtrykkeligt har frabedt sig – dette gælder også selv om handlingen muligvis vil gavne Deres klients sag.”

Der er tale om et konkret svar vedrørende advokatens fogsagretlige problem, men svaret kommer i sin form til at fremstå som generelt – og det er ikke generelt dækkende.

Svaret gælder ikke for forsvarere.

Det er i retsplejelovens § 740 angivet: ”Beskikkelse af en offentlig forsvarer indskrænker ikke sigtedes ret til selv at drage omsorg for sit forsvar; *men forsvareren behøver ikke sigtedes*

¹ Advokaten 01/2021

² Der burde nok have stået ”psykisk syg”

samtykke til at foretage de handlinger, som han anser for nødvendige eller hensigtsmæssige til dennes tarv.”

Den straffeprocessuelle problemstilling blev behandlet i U.1985.313H, hvoraf fremgår:

”T havde på en afstand af 1-2 m affyret et skud mod en kvinde, der ramtes i maven. T fandtes straffri efter straffelovens § 16 ...

*At T's forsvarer³ i nævningetinget ikke **i overensstemmelse med tiltaltes ønske** havde indstillet til nævningerne at svare nej til tillægsspørgsmålet om straffelovens § 16, kunne ikke medføre hjemvisning.”*

Beføjelsen har grænser.⁴

En grænse for forsvarerens beføjelser kan søges i U.2020.1062Ø, hvor retten fandt, at advokat A havde tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, ved som forsvarer, uden sin klients samtykke, at have udtalt sig til et dagblad om en verserende straffesag. Her var der ikke direkte tale om at handle for klienten i sagen, men over for pressen. Det afgørende for fortolkning af retsplejelovens § 740 i forhold til § 126 må være, om der er tale om behandling af den retlige proces eller behandling af de omkringliggende problemstillinger. Denne grænse kan med pressens betydning for retssagers behandling være svær at drage.

³ adv. Manfred W. Petersen

⁴ Om forsvarerens adgang til at disponere uden sigtedes samtykke, se bl.a. Rørdam: Forsvareren 54 ff med henvisninger, her under Michael Kistup m.fl: Straffeprocessen 3. udg. side 387.